

Довідка

щодо впровадження проектів міжнародної технічної допомоги

Міжнародна технічна допомога (МТД) – ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 №153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» затверджено Порядок, який визначає процедуру залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, в тому числі державної реєстрації, моніторингу проектів (програм), акредитації виконавців (юридичних осіб - нерезидентів).

Міжнародна технічна допомога може залучатись у вигляді:

- будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні;
- робіт і послуг;
- прав інтелектуальної власності;
- фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній валюті;
- інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій.

В області реалізується значна кількість проектів за кошти міжнародної технічної допомоги та грантових програм. Такі проекти реалізуються у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, спорту та ін.

На сьогодні обласна державна адміністрація є бенефіціаром наступних проектів:

1. Проект ЄС «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро», мета якого полягає в підвищенні ефективності інтегрованого управління транскордонними водними ресурсами річки.

Донор - Європейський союз через орган управління, Німецьке Товариство міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH).

З української сторони проект реалізується Чернігівським національним технологічним університетом, Деснянським басейновим управлінням водних ресурсів та ГО «Центр «Доброчин»».

Координатор – Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Термін реалізації проекту 29.11.2017 – 29.04.2019 рр.

В рамках проекту виконані роботи по проведенню топографічних та геологічних вишукувань в місці будівництва станції гідрологічного, метеорологічного та екологічного моніторингу АНMES, розроблено робочий проект, проведено його експертизи. Проведено 2 навчальні семінари, за результатами яких загальний рівень учасників щодо використання водних ресурсів та їх вплив на умови життя та економічну діяльність на

транскордонних територіях річки Дніпро збільшився на 47%.

Створено телепередачу «Разом піклуємось про воду», яка вийшла в ефір на телеканалі «Новий Чернігів».

Створено та включено до навчального плану спеціальності «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» нову навчальну дисципліну «Автоматизація гідрометеорологічних вимірювань», яку протягом осіннього семестру 2018/2019 н.р., прослухали 7 студентів Чернігівського національного технологічного університету.

Безперервний моніторинг стану річки Дніпро та наявність вимірної інформації у вільному доступі сприятиме поліпшенню якості життя місцевого населення та запобігатиме і зменшуватиме можливі збитки через швидке реагування на стихійні лиха, такі як повені.

2. Проект «Фінансування впровадження заходів з підвищення енергоефективності загальноосвітнього навчального закладу №5 та системи вуличного освітлення міста Чернігова», мета якого - скорочення споживання енергоресурсів, зниження витрат міського бюджету та покращення умов перебування в навчальному закладі №5 м. Чернігова, а також підвищення рівня комфорту та безпеки на вулицях міста.

Донор - Європейський банк реконструкції та розвитку як адміністратор Фонду E5P; Північна екологічна фінансова корпорація (Nordic Environment Finance Corporation, НЕФКО) як виконавча агенція Фонду E5P.

Проект реалізується Чернігівською міською радою.

Координатор – Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації.

Термін реалізації проекту 13.03.2018 – 31.12.2019рр.

В рамках проекту проведено роботу з енергоефективної реновації загальноосвітнього навчального закладу №5: замінено 423 кв. м віконних конструкцій, утеплено 2157,3 м. кв. зовнішніх стін, реконструйовано з утепленням 333,4 м, кв. покрівлі, завдяки чому покращилися умови перебування дітей у загальноосвітньому навчальному закладі.

Замінено 1185 LED світильників вуличного освітлення на світлодіодні.

Реалізація проекту дозволить скоротити споживання електроенергії на 931,6 кВт*г/рік та теплової енергії – 729 МВт*г/рік; знизити витрати міського бюджету на 2,5 млн. грн щорічно.

Крім того в кінці 2018 – на початку 2019 рр., завершено реалізацію ряду проектів міжнародної технічної допомоги, де облдержадміністрація виступала бенефіціаром:

1. Проект ЄС «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі», метою якого було підвищення комерційних можливостей, ділової активності та взаємодії малого та середнього бізнесу (МСБ) у малих містах прикордонних регіонів України-Білорусі на 10% шляхом створення платформи для взаємодії між МСБ, органами місцевого самоврядування та інфраструктурами підтримки бізнесу

прикордонних регіонів України-Білорусі.

Донор - Європейський союз через орган управління, Німецьке Товариство міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH).

Проект реалізовується Чернігівською регіональною торгово-промисловою палатою, виконавчим комітетом Прилуцької міської ради у партнерстві з виконавчими комітетами Славутицької міської ради, Вараської міської ради, Славутицьким міським фондом підтримки підприємництва та Гомельським інститутом споживчої кооперації в рамках Програми територіального співробітництва країн Східного партнерства Білорусь-Україна «ЕaPTC».

Координатор проекту – Департамент економічного розвитку облдержадміністрації.

Термін реалізації проекту 29.11.2017 – 29.01.2019 рр.

В рамках проекту були проведені дослідження наступних галузей: комунальне господарство, сільське господарство, ІТ послуги. Був проаналізований хід розвитку цих напрямків в Україні та Білорусі, визначені відмінності та схожість ведення бізнесу в Україні та Білорусі, були визначені бар'єри для створення спільних підприємств, проаналізовані системи оподаткування, митні бар'єри.

Створено інтернет-сайт – інформаційно-консультативний портал прикордонного співробітництва «Транскордонний бізнес-портал Україна-Білорусь» з інтерактивною картою ділових інтересів.

Побудована платформа зв'язку для особистих зустрічей з метою обміну досвідом, ідеями та розширення співробітництва – проведені 4 міжсекторальні зустрічі, присвячені тематиці «Дрібне виробництво» (м. Чернігів); «Товари та послуги» (м. Славутич), «Комунальні послуги та ІТ технології» (м. Гомель), «Сільське господарство» (м. Прилуки), а також 6 фокус-груп: в м. Славутичі, м. Чернігові, м. Прилуках, смт. Ріпках, м. Вараші, м. Гомелі.

Проведено I модуль навчання команди консультантів за програмою «Аспекти транскордонного співробітництва» в м. Славутичі.

В ході реалізації проекту були досягнуті основні показники: збільшилася кількість прямих ділових контактів, були встановлені прямі зв'язки між представниками малого та середнього бізнесу під час міжсекторальних зустрічей.

2. Проект ЄС «Від партнерства місцевих музеїв до широкого транскордонного культурного співробітництва», метою якого було створення транскордонних музейних кластерів України-Білорусі для збереження та використання культурно-історичної спадщини сусідніх народів, а також розвитку співробітництва у сфері культури.

Донор - Європейський союз через орган управління, Німецьке Товариство міжнародного співробітництва (GIZ) GmbH).

З української сторони проект реалізовувався Національним університетом «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка та комунальним закладом «Історико-археологічний музейний комплекс «Древній Любеч».

Координатор – Управління освіти і науки облдержадміністрації.

Термін реалізації проекту 30.11.2017 – 30.12.2018рр.

В ході реалізації проекту п'ять музеїв Чернігівщини і п'ять музеїв Гомельщини створили транскордонний музейний кластер. Завдяки спільним заходам і новому транскордонному музейному маршруту, створеному в рамках проекту, учасники музейного кластера змогли дізнатися більше один про одного, розширили професійні контакти і зв'язки, налагодили обмін досвідом і взаємодію. Зміцніло музейне співтовариство прикордонних регіонів, утворилося загальне інформаційне поле, за допомогою якого місцеві музеї і їх співробітники тепер можуть більш активно обмінюватися інформацією, взаємодіяти і створювати нові спільні проекти.

Зокрема, в КЗ «Археологічний музейний комплекс «Древній Любеч» за кошти Проекту було відремонтовано три приміщення: створено зал фондів відкритого зберігання, приміщення для зберігання експонатів (куди переміщено колекцію експонатів Б.Рибакова), відремонтовано зал для інтерактивного обладнання, закуплено техніку та встановлено інтерактивне обладнання – стенди, макети зброї, гончарне коло, горн, археологічну пісочницю тощо

Музеї Любеча, Чернігова, Ріпок та Седніва наростили науковий, методичний матеріальний потенціал, запровадили нові форми роботи. Чернігівський художній музей перейшов на використання мобільного додатку.

Працівники сфери культури і освіти (викладачі історії, літератури, мистецтва і музики, викладачі коледжів та університетів) отримали інформаційні матеріали та були проведені екскурсії в музеї для учнів.

Крім того, музейний кластер був доповнений інтерактивною картою, на яку нанесені музеї Гомельщини та Чернігівщини, що увійшли в кластер.

Особливістю маршруту «Музейний простір Гомельщини та Чернігівщини» є те, що він, за винятком Гомеля та Чернігова, пролягає через невеликі населені пункти - районні центри чи селища міського типу. В колекціях місцевих музеїв збереглися цінні історичні пам'ятки і археологічні об'єкти, автентична світська і церковна архітектура.

Основним інструментом розповсюдження результатів Проекту стала транскордонна музейна інтернет-платформа «Дніпровський пором» (<http://dnieprparom.net/>), яка поєднала у віртуальному просторі учасників музейного кластера. Було створено понад 150 інформаційних статей на спільній інтернет-платформі, в засобах масової інформації та на сторінках соціальних мереж.

Новий транскордонний маршрут з мобільним додатком сприятиме зростанню притоку туристів та полегшить їх орієнтування в міжмузейному просторі.

3. Проект «Модернізація вуличного освітлення у м. Мена» програми Європейського Союзу SUDEP «Підтримка міст Східного Партнерства в імplementації Планів дій сталого енергетичного розвитку (SEAP) в рамках Угоди Мерів», мета якого - підвищення ефективності

використання електроенергії, значна економія енергоресурсів, покращення стану освітленості вулиць. Проект впроваджувався в області з 25.03.2015 по 25.09.2018 та реалізовувався Менською міською радою.

Під час реалізації Проекту встановлено 1403 енергоефективні світильники, модернізовано мережі та встановлено систему управління освітленням. Встановлення світлодіодних світильників дозволило заощадити споживання електричної енергії на потреби вуличного освітлення, зменшити викиди CO₂ в атмосферу, що призвело до економії видатків з місцевого бюджету на електроенергію, зниження витрат на експлуатацію, технічне обслуговування та підвищення безпеки дорожнього руху на вулицях міста з реконструйованим освітленням, що сприяло зниженню рівня криміногенності.

Крім того, Чернігівська обласна державна адміністрація є територіальним координатором проекту **«Угода мерів – Схід»**. На сьогодні наявні 12 підписантів: 4 міста обласного значення (Чернігів, Ніжин, Прилуки та Новгород-Сіверський), 5 малих міст (Сновськ, Мена, Носівка, Городня та Корюківка) і 3 селища міського типу (Варва, Сосниця, Короп). Завдяки участі в Угоді мерів міста та селища мають можливість отримати позитивні досягнення у сфері реалізації проектів з використанням енергоефективних технологій, збільшення доступності енергії, поліпшення соціального та економічного добробуту.

Підписанти Угоди взяли зобов'язання скоротити власні викиди CO₂ щонайменше на 30% до 2030 року, сприяючи, таким чином, розвитку екологічно орієнтованої економіки та підвищенню якості життя.

Серед ОТГ **прикладом** використання альтернативних джерел фінансування для розвитку є **Кіптівська об'єднана територіальна громада**, яка стала учасником Програми «U-LEAD з Європою: Покращення якості місцевих послуг для населення», за рахунок чого модернізовано та оснащено сучасною технікою Центр надання адмінпослуг, а також Проекту з організації землеустрою та впровадження стратегії місцевого економічного розвитку в умовах децентралізації, який втілюється Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Також Чернігівська область є учасником Проекту **«Підвищення інвестиційної привабливості України і конкурентоспроможності регіонів» програми «Польська допомога для розвитку»**.

Реалізація проекту здійснюється за 5-ма напрямками: залучення та обслуговування закордонних інвестицій, стратегічне планування регіонального розвитку, вдосконалення системи моніторингу та оцінювання, підтримка підприємництва, реалізація проектів з підтримки зростання конкурентоспроможності та підвищення потенціалу розвитку регіону. Проект реалізується в 7 областях: Житомирській, Черкаській, **Чернігівській**, Тернопільській, Київській, Львівській та Вінницькій та двох містах (Біла Церква, Коростень).

Крім того, Чернігівська область була відібрана Проектом **FORBIZ** в рамках ініціативи EU4BUSINESS (бенефіціари проекту: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Державна регуляторна служба України, Офіс ефективного регулювання BRDO (BetterRegulationDelivery Office) для формування методології розробки політики МСП на регіональному та місцевому рівнях, яка забезпечуватиме, з одного боку, врахування регіональних особливостей, а з іншого боку - гарантуватиме узгодження документів з національною Стратегією розвитку МСП.

У рамках Проекту «Підтримка ЄС України у відновленні її економіки (EU SURE)» проведено навчальних 5 модулів.

Під час реалізації «Програми з розробки та реалізації місцевих стратегічних документів, спрямованих на розвиток малого та середнього підприємництва» проведені консультації для членів робочих груп з експертами проекту FORBIZ.

Відбулись зустрічі експертів проекту FORBIZ на чолі з експертом з питань розвитку інфраструктури Альберто Гомезом з представниками місцевої влади, бізнесу, бізнес-асоціацій та організацій підтримки бізнесу. Проведено оцінку діючої інфраструктури підтримки бізнесу та напрацьовані рекомендації з її вдосконалення.

Крім того, у рамках проекту FORBIZ з 19 грудня 2018 року по 11 січня 2019 року понад 50 консультантів і підприємців пройшли навчання з інформування бізнесу щодо питань відповідності вимогам ЄС і України. Дві тренінгові сесії були проведені в ТПП України експертами СТА Economic & Export Analyst Ltd Марком Гелльєром і Сергієм Нерпієм.

З метою пошуку потенційних інвесторів, залучення міжнародної технічної допомоги розроблений та щомісяця оновлюється **Грантовий дайджест «Будь у курсі подій – дій»**, який містить інформацію щодо відкритих для участі грантових конкурсів, проектів міжнародної технічної допомоги та програм пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій і розміщується на веб-ресурсах облдержадміністрації та Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації.